

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดชุมพร มีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปรภาษาและการใช้คำของคนต่างระดับ

อายุ

2.2 เอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดชุมพร

2.1 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการแปรภาษาและการใช้คำของคนต่างระดับอายุ

Ganyarat Punthong (1979) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “An Analysis of Lexical Change among Three Generations in Kam Muang Dialect” วิทยานิพนธ์เรื่องนี้วิเคราะห์การใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาไทยถิ่นเหนือ โดยใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บอกภาษาสามระดับอายุในจังหวัดเชียงใหม่คือ กลุ่มที่ 1 อายุ 45-60 ปี กลุ่มที่ 2 อายุ 30-45 ปี และกลุ่มที่ 3 อายุ 15-30 ปี

ผลการวิเคราะห์พบว่า จากคำนาม 150 คำ คำกริยา 150 คำ คำกริยามีการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าคำนาม คือคำกริยาเปลี่ยนแปลงเพียงร้อยละ 20 แต่คำนามเปลี่ยนแปลงร้อยละ 53.33 ศัพท์ที่ใช้ร่วมกันทั้งสามระดับอายุนั้นยังคงมีอยู่ ในขณะที่เดียวกันก็นำเอาศัพท์อื่น ๆ มาใช้ร่วมกับศัพท์เดิมด้วย เช่น คำยืมและศัพท์ที่สร้างขึ้นใหม่ ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางเสียงนั้นพบน้อย มีการเปลี่ยนแปลงความหมายโดยพบความหมายย้ายที่จำนวน 21 คำ ซึ่งผู้เขียนวิทยานิพนธ์ได้ให้ข้อสังเกตดังนี้

1. คนเชียงใหม่ยืมคำจากภาษาไทยกรุงเทพฯ โดยผ่านสื่อสารมวลชน
2. การศึกษาไม่มีผลต่อความรู้ทางภาษา (Competence) ของเจ้าของภาษา
3. แม้ว่าจะใช้คำยืมมากขึ้น คนเชียงใหม่ยังใช้ระบบเสียงภาษาเชียงใหม่แทนที่เสียงต่าง ๆ ในคำยืมภาษาไทยกรุงเทพฯ
4. การเปลี่ยนแปลงการใช้ศัพท์ จะเห็นได้ชัดจากผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 ที่ใช้ศัพท์เก่าซึ่ง

รับมาจากรุ่นที่ 1 และยืมคำจากภาษาไทยกรุงเทพฯ ในกลุ่มผู้บอกภาษากลุ่มที่ 3 ศัพท์เก่าจะหายไปส่วนหนึ่งและใช้คำที่สร้างใหม่และคำยืมเท่านั้น

5. เป็นที่น่าสังเกตว่าอำเภอย่อยที่อยู่ห่างจากอำเภอเมือง เช่น อำเภอฮอดและอำเภอมก๋อยจะมีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำซ้ำกว่า ทั้งนี้เพราะการคมนาคมและการสื่อสารค่อนข้างลำบาก

รัชนี เสนีย์ศรีสันต์ (2524) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบเสียงและระบบเสียงในภาษาลาวพวนมาบปลาเค้า ของผู้พูดที่มีอายุต่างกัน” วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ศึกษาภาษาลาวพวนที่บ้านมาบปลาเค้า ตำบลมาบปลาเค้า อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี โดยแบ่งผู้บอกภาษาเป็น 4 กลุ่มอายุคือ กลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป กลุ่มอายุ 45-50 ปี กลุ่มอายุ 30-44 ปี และกลุ่มอายุ 15-29 ปี ผู้ศึกษาพบว่าระบบเสียงภาษาลาวพวนที่พูดโดยคนต่างอายุกันมีระบบเสียงเหมือนกัน แต่ลักษณะทางสัทศาสตร์บางเสียงต่างกัน เพราะได้รับอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ และภาษาไทยเพชรบุรี เสียงวรรณยุกต์ช่อง DS123 มีแนวโน้มที่จะออกเสียงใกล้เคียงกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยเพชรบุรี และช่อง DS4 มีแนวโน้มที่จะออกเสียงใกล้เคียงกับเสียงวรรณยุกต์ในภาษาไทยกรุงเทพฯ ทำให้เกิดเสียงวรรณยุกต์ใหม่ในภาษาลาวพวน 3 เสียง ผู้พูดภาษาลาวพวนอายุ 60 ปีขึ้นไป ยังคงออกเสียงภาษาลาวพวนเดิมในอัตราสูง ส่วนผู้พูดภาษาลาวพวนกลุ่มอายุ 15-29 ปี ออกเสียงภาษาไทยมากและมักใช้ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ แทนศัพท์ภาษาลาวพวน

เพ็ญพร ตันวัฒนานันท์ (2525) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นกักสิลในภาษาถิ่นเชียงใหมกับตัวแปรทางสังคมบางประการ” โดยแบ่งผู้บอกภาษาถิ่นเชียงใหม่เป็น 2 ระดับอายุคือกลุ่มเด็กซึ่งมีอายุระหว่าง 15-17 ปี กับกลุ่มคนสูงอายุซึ่งมีอายุตั้งแต่ 45 ปีขึ้นไป ในชุมชน 2 ชุมชนคือ ชุมชนเมืองในเขตตำบลช้างม้อย อำเภอเมืองเชียงใหม่ และชุมชนชนบทในเขตตำบลหนองแห้ง อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ ผู้ศึกษาพบว่า เสียงพยัญชนะต้นกักสิล /p, t, c, k/ ในภาษาถิ่นเชียงใหม่ที่พัฒนามาจากเสียงพยัญชนะไม่ก้อง */p, t, c, k/ ในภาษาไทยดั้งเดิมหรือคำในภาษาไทยมาตรฐานที่ใช้อักษร < ป ต จ ก > นั้น ภาษาถิ่นเชียงใหม่ปัจจุบันไม่มีการเปลี่ยนแปลงเรื่องการออกเสียง แต่เสียงพยัญชนะต้นกักสิล /p, t, c, k/ ที่พัฒนามาจากเสียงก้อง */b, d, j, g/ ในภาษาไทยดั้งเดิมหรือคำในภาษาไทยมาตรฐานใช้อักษร < พ ท ธ ค > นั้น กำลังมีการเปลี่ยนแปลงโดยออกเสียงเป็น

เสียงกักณิต [ph, th, ch, kh] เพิ่มเข้ามาด้วย อัตราการเปลี่ยนแปลงของเสียงพยัญชนะต้นเหล่านี้แตกต่างกันไป เสียง /t/ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด และเสียง /c/ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงน้อยที่สุด

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปลี่ยนแปลงเสียงพยัญชนะต้นดังกล่าวนี้กับตัวแปรแปรทางสังคม 4 ตัวแปรคือ เพศ อายุ ถิ่นที่อยู่อาศัยและอิทธิพลภายนอกพบว่า ตัวแปรเพศไม่มีสหสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงทางภาษา ส่วนตัวแปรอายุ ถิ่นที่อยู่อาศัยและอิทธิพลภายนอกมีสหสัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้คือ เด็กจะมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าคนสูงอายุ คนที่อยู่อาศัยในชุมชนเมืองจะมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าคนที่อาศัยในชนบท และคนที่ได้รับอิทธิพลจากภายนอกมากจะมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่าคนที่ได้รับอิทธิพลจากภายนอกน้อยหรือไม่ได้รับเลย

อุทัยวรรณ ตันหยง (2526) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาพวน” ผู้เขียนวิทยานิพนธ์ได้ศึกษาภาษาลาวพวนที่ตำบลบ้านหมี่ อำเภอมือง จังหวัดลพบุรี และตำบลน้ำเขียว อำเภอพรหมบุรี จังหวัดสิงห์บุรี โดยแบ่งผู้บอกภาษาออกเป็น 3 ระดับอายุคือ กลุ่มที่ 1 อายุ 50 ปีขึ้นไป กลุ่มที่ 2 อายุ 31-49 ปี และกลุ่มที่ 3 อายุ 15-30 ปี ผลการศึกษาพบว่า การเปลี่ยนแปลงเสียงของคำจะเป็นการเปลี่ยนแปลงชนิดไม่มีข้อจำกัด มีหน่วยเสียงพยัญชนะต้น พยัญชนะควบกล้ำเพิ่มขึ้น เสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ของคำจะใช้เป็นเสียงสระและวรรณยุกต์เสียงเดียวกับภาษาไทยกรุงเทพฯ มากขึ้น เรื่องการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำพบการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มผู้บอกภาษากลุ่มที่ 3 มากที่สุด และพบคำศัพท์ที่เลิกใช้ในแต่ละกลุ่มอายุจำนวนหนึ่ง โดยผู้บอกภาษากลุ่มที่ 2 มีโอกาสที่จะเลือกใช้ศัพท์เดิมหรือศัพท์อื่นได้มากที่สุด และผู้พูดภาษาลาวพวนกลุ่มที่ 2 และกลุ่มที่ 3 มีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำมากเนื่องจากได้รับอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ

วนิดา สารพร (2531) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาไทยยวน ตำบลดอนแร่และตำบลคูบัว อำเภอมือง จังหวัดราชบุรี” โดยใช้คำศัพท์จำนวน 500 คำ ทดสอบกับผู้บอกภาษาไทยยวนทั้งชายและหญิง 15 คน แบ่งเป็น 3 ระดับอายุ คือระดับอายุที่ 1 อายุตั้งแต่ 51-70 ปี ระดับอายุที่ 2 อายุตั้งแต่ 31-50 ปี และระดับที่ 3 อายุตั้งแต่ 15-30 ปี ผลการศึกษารูปได้ว่า คนสามระดับอายุจะนำศัพท์อื่นมาใช้ร่วมหรือใช้แทนศัพท์ภาษาไทยยวน ร้อยละ 61.4 ศัพท์ภาษาไทยยวนที่ผู้บอกภาษาทั้งสาม

ระดับอายุเล็กใช้มีร้อยละ 24 ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 จะใช้ศัพท์ภาษาไทยยวบรวมกับศัพท์อื่นมากที่สุด ส่วนผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 จะใช้ศัพท์ภาษาไทยยวมากกว่าระดับอายุอื่น ๆ และผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ มากที่สุด การเปลี่ยนแปลงลักษณะทางเสียงของคำจะเปลี่ยนชนิดไม่มีข้อจำกัดคือมีเสียงพยัญชนะต้นเพิ่มขึ้น เสียงพยัญชนะควบกล้ำและเสียงวรรณยุกต์บางเสียงหายไป ซึ่งมีแนวโน้มจะใกล้เคียงกับระบบเสียงภาษาไทยกรุงเทพฯ มากขึ้น มักพบในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ด้านการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 จะมีการเปลี่ยนแปลงมากที่สุด ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า ผู้บอกภาษาไทยยวระดับอายุที่ 2 และ 3 มีการเปลี่ยนแปลงการใช้คำและความหมายของคำมากกว่าผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 เพราะผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นภาษาของทางราชการและคนส่วนใหญ่ในจังหวัดราชบุรีใช้กัน

อัญชลี นูรณะสิงห์ (2531) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาไทยโขง” โดยใช้คำศัพท์จำนวน 604 คำ ทดสอบกับผู้บอกภาษาเพศหญิงที่ใช้ภาษาไทยโขง (ลาวโขง) ในชีวิตประจำวันทั้งหมด 18 คน จากหมู่ที่ 1, 6 และ 8 ตำบลบ้านดอน อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี ซึ่งผู้ศึกษาได้แบ่งตามระดับอายุเป็น 3 กลุ่มคือ 60 ปีขึ้นไป, 31-59 ปี และ 15-30 ปี ผลการศึกษาสรุปว่าลักษณะการใช้คำของคนสามระดับอายุมีทั้งการใช้ศัพท์เดียวกันทุกระดับอายุและมีการเปลี่ยนแปลงการใช้ศัพท์ โดยเฉพาะผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ได้นำศัพท์อื่นเข้ามาใช้ร่วมหรือใช้แทนศัพท์เดิมในภาษาไทยโขงมากขึ้น ส่วนการเปลี่ยนแปลงทางเสียงพบว่า มีการเปลี่ยนแปลงชนิดไม่มีข้อจำกัดและไม่เป็นระบบ นอกจากนั้นยังพบหน่วยเสียงพยัญชนะต้นและพยัญชนะควบกล้ำเพิ่มขึ้น ด้านเสียงสระและเสียงวรรณยุกต์ของคำจะใกล้เคียงหรือใช้เป็นเสียงเดียวกับภาษาไทยกรุงเทพฯ มากขึ้น เรื่องการเปลี่ยนแปลงความหมายของคำนั้นจะมีการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 มากที่สุด รวมทั้งพบคำศัพท์ที่กำลังจะหายไปจากการใช้ในชีวิตประจำวันอีกจำนวนหนึ่งด้วย การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวนี้มีสาเหตุจากผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ได้รับอิทธิพลจากภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งเป็นภาษาของทางราชการ

อรุณี อรุณเรือง (2533) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การแปรของวรรณยุกต์โทในภาษาไทยกรุงเทพฯ ตามระดับอายุของผู้พูด” โดยศึกษาลักษณะการออกเสียงวรรณยุกต์โทของผู้พูด

ภาษาไทยกรุงเทพฯ 3 ช่วงอายุคือ อายุ 55-60 ปี, อายุ 35-40 ปี และอายุ 15-20 ปี โดยเก็บข้อมูลจากอาจารย์ในคณะอักษรศาสตร์และคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และจากนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย จากโรงเรียนศึกษานารี ผลปรากฏว่า มีรูปแบบวรรณยุกต์โท 5 รูป คือ รูปแบบวรรณยุกต์กลาง - ตก, สูง - ตก, กลาง - ขึ้น - กลาง, กลาง - ขึ้น - ตก และกลาง - ระดับ - ตกข้างท้าย และพบว่าการใช้รูปแบบวรรณยุกต์โทมีการแปรไปตามตัวแปรทางสังคม 2 ประการคือ อายุและวัจนลีลา ซึ่งผลการออกเสียงวรรณยุกต์โทตามระดับอายุของผู้พูด พบว่าในกลุ่มคนรุ่นอายุ 55-60 ปี จะใช้รูปแบบวรรณยุกต์ กลาง - ตก มากที่สุด ส่วนกลุ่มคนอายุ 35-40 ปี ใช้รูปแบบวรรณยุกต์ กลาง - ตก มากที่สุดเหมือนกัน แต่ใช้รูปแบบวรรณยุกต์ สูง - ตก มากขึ้นจนเป็นที่สังเกตได้ชัด ในขณะที่กลุ่มอายุ 15-20 ปี ใช้รูปแบบวรรณยุกต์ กลาง - ขึ้น - กลาง ซึ่งเป็นรูปแบบใหม่มากที่สุด

พริ้มรส มาริประสิทธิ์ (2535) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การแปรของเขตปรับเปลี่ยนภาษา ระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ตามอายุของผู้พูด : การศึกษาคำศัพท์วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มุ่งศึกษาแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ และหาการแปรของเขตปรับเปลี่ยนภาษาระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ของผู้พูด กลุ่มอายุ 10-20 ปี, กลุ่มอายุ 35-45 ปี และกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป โดยระดับอายุที่ 3 หรือกลุ่มอายุ 10-20 ปีนั้นใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้น้อยที่สุด ส่วนการหาเขตปรับเปลี่ยนภาษา พบว่า เขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มที่มีอายุมากกว่าอยู่เหนือเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มที่มีอายุน้อย ซึ่งเรียงลำดับจากเหนือลงใต้ โดยเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 60 ปีขึ้นไป อยู่ที่บ้านละหาน ตำบลบางสะพาน อำเภอบางสะพานน้อย และเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 35-45 ปี อยู่ใต้บริเวณนั้นลงมา ที่บ้านห้วยสัก ตำบลทรายทอง อำเภอบางสะพานน้อย จะเห็นว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาทั้ง 2 เขตนี้อยู่ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ทั้งสิ้น ส่วนเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 10-20 ปี อยู่เลยลงไปทางใต้ ที่บ้านนา ตำบลบ้านนา อำเภอมืองชุมพร

ปาลิรัฐ ทรัพย์ปรง (2537) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การแปรของเสียง (ห) ในภาษาถิ่นสงขลาเขตชุมชนเมืองตามปัจจัยทางสังคม” โดยศึกษาการแปรของเสียง (ห) ในภาษาถิ่นสงขลาเขตชุมชนเมืองตามปัจจัยทางสังคม อันได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา แวดวงภาษา และทัศนคติต่อภาษาถิ่น และศึกษาว่าตัวแปรใดบ้างที่มีผลต่อการแปรของเสียง (ห) โดยแยกตัวแปร

ชนิดต่าง ๆ ดังนี้ ตัวแปรเพศ แบ่งเป็น เพศชายและหญิง ระดับอายุ แบ่งเป็น 4 ระดับได้แก่ อายุ 11-20 ปี, 21-30 ปี, 31-40 ปี และ 41 ปีขึ้นไป การศึกษาแบ่งเป็น 3 ระดับ คือ การศึกษาสูง การศึกษานานกลาง การศึกษาต่ำ แวดวงภาษาแบ่งเป็น แวดวงภาษาถิ่น และ แวดวงภาษามาตรฐาน ทักษะการคิด แบ่งเป็น ทักษะการคิดทางบวกต่อภาษาถิ่น และทักษะการคิดทางลบต่อภาษาถิ่น

ผลการศึกษารูปได้ว่าเสียง (ห) มีรูปแบบ 3 รูป คือ [h], [h], [ɣ] รูปแบบที่พบว่าใช้มากที่สุดคือ [ɣ] ในการวิเคราะห์แบบไม่ควบคุมตัวแปร พบว่าการแปรของเสียง (ห) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคม ซึ่งได้แก่ อายุ การศึกษา ทักษะการคิด แวดวงภาษาและเพศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนการวิเคราะห์แบบควบคุมตัวแปรพบว่า การแปรของเสียง (ห) มีความสัมพันธ์กับตัวแปรทางสังคมทั้งห้าเช่นกัน โดยตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการแปรของเสียง (ห) มากที่สุดคืออายุ ซึ่งพบว่าการแสดงผลแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในการออกเสียง (ห) ตามอายุเกือบทุกกลุ่มที่มีการเปรียบเทียบ รองลงมาคือ การศึกษา ทักษะการคิดต่อภาษาถิ่น แวดวงภาษาและเพศ

สุวัฒนา เลี่ยมประวัติน และกันทิมา วัฒนประเสริฐ (2539) เขียนรายงานการวิจัย เรื่อง “วิเคราะห์การใช้คำและการแปรของภาษาลาวของคนสามระดับอายุในชุมชนภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน” ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาภาษาลาวลุ่มน้ำท่าจีน 5 กลุ่มคือ ภาษาลาวโขง ลาวครั่ง ลาวเวียง ลาวใต้ และลาวพวน โดยเก็บข้อมูลภาษาลาวโขงที่จังหวัดสมุทรสาคร ภาษาลาวครั่งที่จังหวัดสุพรรณบุรี ภาษาลาวเวียงที่จังหวัดชัยนาท ภาษาลาวใต้ที่จังหวัดนครปฐม และภาษาลาวพวนที่จังหวัดสุพรรณบุรี ผู้วิจัยใช้รายการคำจำนวน 200 คำ เพื่อสอบถามผู้บอกภาษาลาวทั้ง 5 กลุ่ม โดยแบ่งผู้บอกภาษาเป็น 3 ระดับอายุ คือ ระดับอายุที่ 1 อายุ 55-70 ปี ระดับอายุที่ 2 อายุ 35-50 ปี และระดับอายุที่ 3 อายุ 15-30 ปี

ผลการศึกษาพบว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุมีความแตกต่างด้านรูปแบบการใช้คำ มีการแปรด้านเสียง ศัพท์ และความหมาย เนื่องด้วยอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 จะใช้ศัพท์เดิมมากที่สุด และจะลดน้อยลงตามลำดับในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 นอกจากนั้นยังมีการใช้ศัพท์อื่น ได้แก่ ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ และศัพท์ที่สร้างใหม่ โดยผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 เริ่มใช้ศัพท์อื่นร่วมกับศัพท์เดิม และจะเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 สำหรับผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 3 นั้นจะใช้ศัพท์อื่นมากที่สุด และจะลดน้อยลงเรื่อย ๆ ในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และ 2

ผู้บอกภาษาลาวเวียงทั้งสามระดับอายุจะใช้ศัพท์เดิมมากที่สุดและใช้ศัพท์อื่นน้อยที่สุด ในขณะที่ผู้บอกภาษาลาวโขงระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์เดมน้อยที่สุด และผู้บอกภาษาลาวโขงและลาวครั้งระดับอายุที่ 3 จะใช้ศัพท์อื่นมากที่สุด

อัญชลีกร การัญญมิ (2540) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การเปลี่ยนแปลงการใช้คำในภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช ตามระดับอายุของผู้ใช้ภาษา” วิทยานิพนธ์เรื่องนี้มุ่งเปรียบเทียบการใช้คำของคนสามระดับอายุและวิเคราะห์ลักษณะการเปลี่ยนแปลงการใช้คำในภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยแบ่งผู้ใช้ภาษาออกเป็น 3 ระดับอายุคือ ระดับอายุที่ 1 อายุ 60 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 อายุ 35-50 ปี และระดับอายุที่ 3 อายุ 10-25 ปี

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ลักษณะการใช้ศัพท์ของคนสามระดับอายุพบว่า ระดับอายุที่ 1 มีการใช้ศัพท์เดิมมากที่สุด และระดับอายุที่ 3 ใช้ศัพท์เดมน้อยที่สุด แต่ทั้งสามระดับอายุมีการนำศัพท์อื่นมาใช้ร่วมหรือใช้แทนศัพท์เดิมมากกว่าการใช้ศัพท์เดียวกัน โดยระดับอายุที่ 1 มีการใช้ศัพท์อื่นน้อยกว่าระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 มีการใช้ศัพท์อื่นมากที่สุด ส่วนการวิเคราะห์ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของการใช้คำพบว่าการใช้คำพบมีการเปลี่ยนแปลงทางเสียงโดยไม่มีข้อจำกัด มีการยืมศัพท์จากภาษาต่างประเทศมาใช้โดยผ่านมาจากภาษาไทยกรุงเทพฯ และยืมศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ มาใช้โดยตรง นอกจากนี้พบว่าผู้ใช้ภาษาระดับอายุที่ 3 มีการเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำมากที่สุด ส่วนผู้ใช้ภาษาระดับอายุที่ 1 มีการเปลี่ยนแปลงทางความหมายของคำน้อยกว่าผู้ใช้ภาษาระดับอายุที่ 2 และระดับอายุที่ 3 ตามลำดับ

อุไรภรณ์ ตันตินิมิตรกุล (2544) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “การแปรของเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ ตามตัวแปรทางสังคมบางประการ” งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาการแปรของเขตปรับเปลี่ยนระหว่างภาษาไทยถิ่นทั้งสองตามตัวแปรอายุ และเพิ่มศึกษาตัวแปรอีก 2 ตัวแปร คือ การศึกษาและทัศนคติด้วย โดยวิเคราะห์หาเขตปรับเปลี่ยนภาษา 2 ขั้นตอน ได้แก่ การหาอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ในแต่ละจุดเก็บข้อมูล และการวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ¹

¹ การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ คือ วิธีการที่ใช้กำหนดเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรทางสังคม โดยสามารถใช้วิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางสังคมมากกว่า 2 ตัวแปร กับอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นใต้ได้

ในการหาอัตราการใช้คำศัพท์ภาษาไทยถิ่นกลางและภาษาไทยถิ่นใต้ พบว่าเมื่อพิจารณาเฉพาะการใช้ภาษา เขตปรับเปลี่ยนภาษาอยู่ที่จุดเก็บข้อมูล 3 จุดในบริเวณอำเภอท่าแซะ และอำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร เมื่อพิจารณาตัวแปรอายุและทัศนคติพบว่าการแปรของเขตปรับเปลี่ยนภาษา โดยเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุ 50-60 ปี อยู่เหนือของกลุ่มอายุ 30-40 ปี และกลุ่มอายุ 10-20 ปีตามลำดับ และเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มที่มีทัศนคติบวกต่อการใช้ภาษาไทยถิ่นใต้อยู่เหนือกลุ่มที่มีทัศนคติลบ เขตปรับเปลี่ยนภาษาของทุกกรณีอยู่ใกล้เคียงกับอำเภอท่าแซะและอำเภอเมืองชุมพร ยกเว้นของกลุ่มอายุ 10-20 ปีที่ตั้งอยู่บริเวณอำเภอสวี จังหวัดชุมพร

เมื่อวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุ พบว่าเมื่อพิจารณาเฉพาะการใช้ภาษา เขตปรับเปลี่ยนภาษาอยู่ที่จุดเก็บข้อมูลบริเวณอำเภอเมืองชุมพรเพียงจุดเดียว และพบว่าตัวแปรอายุและทัศนคติมีความสัมพันธ์กับการใช้ภาษาถิ่น แต่ตัวแปรการศึกษาไม่มีความสัมพันธ์ การวิเคราะห์หาเขตปรับเปลี่ยนภาษาตามตัวแปรอายุและทัศนคติ แสดงว่าเขตปรับเปลี่ยนภาษาของทั้ง 3 กลุ่มอายุที่มีทัศนคติบวกอยู่เหนือเขตปรับเปลี่ยนภาษาของทั้ง 3 กลุ่มที่มีทัศนคติลบ และเขตปรับเปลี่ยนภาษาของกลุ่มอายุมากกว่าอยู่เหนือของกลุ่มอายุน้อยกว่าเสมอ

อรพัท บวรรักษา (2545) เขียนรายงานการวิจัยเรื่อง “การศึกษาเปรียบเทียบการใช้คำของคนสามระดับอายุในภาษาไทยอีสาน จังหวัดชัยภูมิ” โดยใช้รายการคำจำนวน 255 คำ สัมภาษณ์ผู้บอกภาษาไทยอีสานที่อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ แบ่งผู้บอกภาษาออกเป็น 3 ระดับอายุ คือ ระดับอายุที่ 1 อายุ 55-65 ปี ระดับอายุที่ 2 อายุ 35-45 ปี และระดับอายุที่ 3 อายุ 15-25 ปี

ผลการศึกษาพบว่าผู้บอกภาษาทั้งสามระดับอายุมีความแตกต่างด้านรูปแบบการใช้คำ มีการแปรด้านเสียง ศัพท์ และความหมาย เนื่องจากอิทธิพลของภาษาไทยกรุงเทพฯ นอกจากนี้ยังพบว่าการเปลี่ยนแปลงการใช้คำโดยใช้ศัพท์อื่นซึ่งได้แก่ ศัพท์ภาษาไทยกรุงเทพฯ และศัพท์ที่สร้างใหม่นั้นเริ่มมีตั้งแต่ผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 และการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวจะมีมากขึ้นในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกันผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 1 จะใช้ศัพท์เดิมมากที่สุด และการใช้ศัพท์เดิมจะมีสัดส่วนลดลงในผู้บอกภาษาระดับอายุที่ 2 และ 3 ตามลำดับเช่นกัน

อนงค์นาฏ บุญแก้ววรรณ (2545) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “วิเคราะห์การใช้คำศัพท์และการแปรของภาษาไทยถิ่นใต้ในบุคคลสามระดับอายุ : ศึกษาเฉพาะกรณีเขตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช” เพื่อวิเคราะห์การใช้คำศัพท์และวิเคราะห์การแปรด้านเสียง การแปรด้านศัพท์ของภาษาไทยถิ่นใต้ในบุคคลสามระดับอายุตามพื้นที่ดังกล่าว โดยแบ่งผู้ใช้ภาษาออกเป็น 3 ระดับอายุ ดังนี้ ระดับอายุที่ 1 อายุ 60 ปีขึ้นไป ระดับอายุที่ 2 อายุ 35-50 ปี และระดับอายุที่ 3 อายุ 10-25 ปี

ผลการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแปรภาษาของบุคคลสามระดับอายุ สรุปได้ว่าการแปรของภาษามีการแปรทั้งด้านเสียงและด้านศัพท์ ซึ่งการแปรด้านเสียงพบในผู้ใช้ภาษาทุกระดับอายุ โดยเฉพาะผู้ใช้ภาษาระดับอายุที่ 3 จะมีการแปรมากกว่าระดับอายุอื่น ๆ สำหรับการแปรด้านศัพท์ พบว่ามีการแปรศัพท์ซึ่งเป็นภาษาไทยกรุงเทพฯ ในระดับอายุที่ 3 มากที่สุด นอกจากนี้ยังพบว่าศัพท์บางศัพท์มีแนวโน้มจะเลิกใช้อีกด้วย

1.2 เอกสารและงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดชุมพร

เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับภาษาไทยถิ่นใต้ จังหวัดชุมพร มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

เจ มาวิน บรรณ (1965, p.117) ได้ศึกษาภาษาไทยถิ่นต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยเสนอผลงานไว้ในงานวิจัยเรื่อง “From Ancient Thai to Modern Dialects” ตอนหนึ่งกล่าวถึงระบบเสียงของภาษาถิ่นชุมพรเอาไว้ โดยแบ่งภาษาถิ่นชุมพรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มภาษาชุมพรกับกลุ่มภาษาหลังสวนและสวี ผลการวิจัยปรากฏว่า ภาษาทั้งสองกลุ่มนี้ต่างกันเพียงเรื่องเดียวคือเรื่องของระบบเสียงวรรณยุกต์ กล่าวคือ

1. กลุ่มภาษาชุมพร มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง คือ เสียงวรรณยุกต์ที่ /1/ มี 2 เสียงย่อย คือ สูง - ระดับ - ตก, สูง - ระดับ เสียงวรรณยุกต์ที่ /2/ คือ กลาง - ระดับ เสียงวรรณยุกต์ที่ /3/ มี 2 เสียงย่อย คือ ต่ำ - ขึ้น - ระดับ - ตก, กลาง - ขึ้น เสียงวรรณยุกต์ที่ /4/ คือ ต่ำ - ระดับ - ขึ้น และเสียงวรรณยุกต์ที่ /5/ คือ ต่ำ - ระดับ

2. กลุ่มภาษาหลังสวนและสวี มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 6 หน่วยเสียง คือ เสียงวรรณยุกต์ที่ /1/ มี 2 เสียงย่อย คือ สูง - ระดับ - ตก, สูง - ระดับ เสียงวรรณยุกต์ที่ /2/ มี 2 เสียงย่อย คือ กลาง - ขึ้น - ระดับ - ตก, กลาง - ขึ้น เสียงวรรณยุกต์ที่ /3/ คือ กลาง - ระดับ เสียงวรรณยุกต์ที่ /4/ คือ ต่ำ - ขึ้น - ระดับ - ตก เสียงวรรณยุกต์ที่ /5/ คือ ต่ำ - ระดับ - ขึ้น เสียงวรรณยุกต์ที่ /6/ คือ ต่ำ - ระดับ

ส่วนหน่วยเสียงพยัญชนะและสระของ 2 กลุ่มนี้ตรงกัน คือ

1. หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวมี 21 หน่วยเสียง ได้แก่ / p, ph, b, t, th, d, k, kh, ʔ, c, ch, s, h, m, n, ɲ, l, r, w, ʔj, j / พยัญชนะต้นควบมี 6 หน่วยเสียง ได้แก่ [pl, phr, kl, kw, khr, fw]

2. หน่วยเสียงสระเดี่ยวมี 18 หน่วยเสียง² ได้แก่ / i, i, e, e, x³, x, y⁴, y, ə, ə, a, a, u, u, o, o, ɔ, ɔ / หน่วยเสียงสระประสมมี 3 หน่วยเสียง ได้แก่ / ia, ya, ua /

เปรมจิต ชนวงษ์ (2523) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “วิเคราะห์การใช้คำและการเรียงคำในภาษาไทยถิ่นใต้ชุมพร และนครศรีธรรมราช” โดยกำหนดให้ภาษาถิ่นชุมพรซึ่งศึกษาที่อำเภอท่าแซะ กับอำเภอหลังสวน เป็นตัวแทนของภาษาไทยถิ่นใต้ตอนบน และภาษาถิ่นนครศรีธรรมราชซึ่งศึกษาที่อำเภอลานสกา อำเภอฉวาง อำเภอหัวไทร และกิ่งอำเภอพรหมคีรี เป็นตัวแทนของภาษาถิ่นใต้ตอนกลาง ผลของการศึกษาสรุปได้ดังนี้

การศึกษาได้แบ่งคำออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือแบ่งโดยใช้หน้าที่ทางไวยากรณ์ มี 11 ประเภท คือ คำบุรุษสรรพนาม คำลำดับญาติ (คำสรรพนาม) คำลักษณนาม คำกริยา คำปฏิเสธ คำลงท้ายประโยค คำไวยากรณ์ คำประสม คำซ้ำเสียง คำซ้อน คำยืม และแบ่งโดยใช้ความหมายมี 6 ประเภท คือ คำบอกวันเวลา คำเกี่ยวกับอาหารการกิน คำเกี่ยวกับชื่อพืชและสัตว์ คำเกี่ยวกับโรคภัยไข้เจ็บ คำเกี่ยวกับเครื่องมือเครื่องใช้ คำเกี่ยวกับคติชนวิทยา จากการใช้คำเหล่านี้ทดสอบ ปรากฏว่า สำหรับคำที่แบ่งโดยใช้หน้าที่ทางไวยากรณ์ การใช้คำส่วนใหญ่ใช้ตามลักษณะภาษาไทยโบราณ คือ การใช้คำบุรุษสรรพนามใช้โดยคำนึงถึงความสัมพันธ์ของผู้พูดและผู้ฟังเป็นสำคัญ การใช้คำลำดับญาติก็ใช้ตามลักษณะของครอบครัวซึ่งส่วนใหญ่ใช้ตามคำลำดับญาติของฝ่ายหญิง คำลักษณนามใช้เพื่อต้องการนับจำนวน ใช้เพื่อชี้เฉพาะและใช้ตามหลังคำแสดงคำถาม / kii / (กี่) คำลักษณนามแบ่งได้ 3 ประเภท คือ คำลักษณนาม / ?an / (อัน) คำลักษณนามที่ซ้ำกับคำนาม และคำลักษณนามอื่น ๆ มีคำลักษณนามหลายคำที่ยังคงรักษาลักษณะโบราณไว้ คือ ใช้นำหน้าคำนามได้ การใช้คำกริยาใช้โดยมีหรือไม่มีคำนามตามหลังก็ได้ และใช้โดยไม่มีคำนามตามหลังคำปฏิเสธมีใช้มากกว่าในภาษาไทยกลาง และมีคำกริยาบางคำ

² i e x, y, ə, a, u, o, ɔ คือ สัทอักษรแทนสระเสียงยาว

³ x คือ สัทอักษรแทนเสียง ɛ

⁴ y คือ สัทอักษรแทนเสียง ɨ

สามารถใช้เป็นคำปฏิเสธได้ การใช้คำลงท้ายประโยค ใช้เพื่อสื่อความรู้สึกและเพื่อไม่ให้คำพูด ห้วนหรือสั้น จัดเป็นคำภาษาไทยถิ่นใต้ คำไวยากรณ์ใช้คำต่างจากภาษาไทยกลาง และคำไวยากรณ์บางประเภท เช่น คำเชื่อม จัดเป็นคำไม่จำเป็นทางภาษา จึงมีใช้น้อย คำประสมมีลักษณะการใช้คำเหมือนภาษาไทยกลาง แต่ใช้คำต่างกัน คำซ้อนมีใช้น้อยกว่าคำประสมและคำซ้ำเสียง คำยืมภาษามลายูมีใช้มากกว่าคำยืมภาษาจีน ลักษณะการใช้คำยืม มีใช้ตามคำเดิมหรือตัดเฉพาะบางส่วนของคำมาใช้ การเรียงคำและรูปประโยคไม่ต่างไปจากภาษาไทยกลางนัก มีต่างอยู่บ้างคือ คำนับจำนวน + คำลักษณนาม + คำนาม ส่วนรูปประโยคที่ใช้โดยทั่วไปและเป็นที่ยอมรับมากคือ รูปประโยคแบบ ประธาน + กริยา + กรรม รูปประโยคแบบนี้เมื่อใช้กฎการตัดจะทำให้เกิดรูปประโยคอีก 5 แบบคือ ประธาน + กริยา กริยา (ส่วนเดียว) กริยา + กรรม ประธาน (ส่วนเดียว) และกรรม (ส่วนเดียว) เมื่อใช้กฎการย้ายจะทำให้เกิดรูปประโยคอีก 1 แบบคือ รูปประโยคแบบ กรรม + ประธาน + กริยา

วรรณพร ทองมาก (2526) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ โดยใช้ศัพท์เป็นเกณฑ์” วิทยานิพนธ์เรื่องนี้ศึกษาภาษาไทยถิ่นใต้ตั้งแต่บริเวณอำเภออุบลูรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จนถึงกิ่งอำเภอทุ่งตะโก จังหวัดชุมพร รวมทั้งสิ้น 19 จุด ใช้ผู้บอกภาษา 19 คน เพื่อหาแนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ด้วยศัพท์ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ศัพท์ที่ใช้ในบริเวณที่ทำการวิจัยแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ 1. ศัพท์ไทยถิ่นกลาง 2. ศัพท์ไทยถิ่นใต้ 3. ศัพท์เฉพาะถิ่น การศึกษาเพื่อแบ่งเขตภาษาสามารถทำได้ 2 วิธีคือ 1. ดูการกระจายของศัพท์ 2. ดูการใช้สัดส่วนของการใช้ศัพท์ในภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ในแต่ละจุดเป็นเกณฑ์ เมื่อนำผลการศึกษามาวิเคราะห์พบว่าแนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้โดยใช้ศัพท์เป็นเกณฑ์นั้นอยู่ระหว่าง บ้านน้ำตก ตำบลห้วยยาง อำเภอทับสะแก กับบ้านกรูด ตำบลชัยเกษม อำเภอบางสะพาน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

เกศมณี เทพวัลย์ (2526) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “แนวแบ่งเขตภาษาไทยกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้โดยใช้วรรณยุกต์เป็นเกณฑ์” โดยศึกษาระบบวรรณยุกต์และสัทลักษณะของวรรณยุกต์ในภาษาไทยถิ่นที่ใช้พูดกันในพื้นที่อำเภอเมือง อำเภอทับสะแก อำเภอบางสะพาน และอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และในอำเภอประทิว อำเภอท่าแซะ และอำเภอ

เมือง จังหวัดชุมพร รวม 39 จุด ใช้ผู้บอกภาษาจุดละหนึ่งคน รวม 39 คน เพื่อนำมากำหนด
แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้ ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ภาษาที่ใช้พูดกันใน 7 อำเภอนี้ แบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม ตามลักษณะการแยกเสียง
วรรณยุกต์ ได้แก่ กลุ่มภาษาไทยถิ่นกลาง 4 กลุ่มย่อย กับกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ 8 กลุ่มย่อย
หากพิจารณาตามจำนวนหน่วยเสียงวรรณยุกต์ ภาษาไทยถิ่นกลางแบ่งได้ 2 กลุ่มย่อยคือ
ภาษาไทยถิ่นกลางที่มีระบบ 5 หน่วยเสียง และ 6 หน่วยเสียง ภาษาไทยถิ่นใต้ แบ่งได้ 3
กลุ่มย่อย คือ ภาษาไทยถิ่นใต้ที่มีระบบ 3 หน่วยเสียง 4 หน่วยเสียง และ 5 หน่วยเสียง
และภาษาไทยถิ่นใต้นี้เริ่มใช้พูดกันตั้งแต่บางบริเวณของอำเภอบ้านละงูลงไปในพื้นที่อำเภอ

บางสะพานและอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ และอำเภอประทีพ อำเภอท่าแซะ
อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ดังนั้น แนวแบ่งเขตภาษาไทยถิ่นกลางกับภาษาไทยถิ่นใต้เมื่อใช้
วรรณยุกต์เป็นเกณฑ์จึงอยู่ในอำเภอบ้านละงู จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ บริเวณตอนกลาง ของ
ตำบล 2 ตำบล คือ ตำบลบ้านละงูและตำบลเขาถ้ำ แนวแบ่งเขตภาษานี้ไม่ใช่แนวเดียวกันกับ
แนวแบ่งเขตภูมิภาคระหว่างภาคกลางกับภาคใต้ ในการวิจัยครั้งนี้ได้แสดงสัญลักษณ์ของ
วรรณยุกต์ในถิ่นต่าง ๆ เอาไว้ด้วย ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดชุมพร มีดังนี้

บ้านมาบอำมฤต ตำบลดอนยาง อำเภอประทีพ จังหวัดชุมพร มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง ได้แก่ เสียงวรรณยุกต์ที่ /1/ คือ กลางค่อนข้างสูง - ขึ้น - ตกถึง
กลางค่อนข้างสูง เสียงวรรณยุกต์ที่ /2/ คือ กลาง - ระดับ - ตก เสียงวรรณยุกต์ที่ /3/ คือ ต่ำ -
ขึ้น เสียงวรรณยุกต์ที่ /4/ มี 2 เสียงย่อย คือ กลางค่อนข้างสูง - ระดับ, กลางค่อนข้างสูง - ขึ้น
และเสียงวรรณยุกต์ที่ /5/ คือ ต่ำ - ระดับ

บ้านแหลมแท่น ตำบลชุมโค อำเภอประทีพ จังหวัดชุมพร มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5
หน่วยเสียง คือ เสียงวรรณยุกต์ที่ /1/ คือ กลาง - ขึ้น - ตกถึงกลางค่อนข้างสูง เสียงวรรณยุกต์ที่
/2/ คือ กลาง - ระดับ เสียงวรรณยุกต์ที่ /3/ คือ ต่ำ - ขึ้นถึงกลางค่อนข้างต่ำ เสียงวรรณยุกต์ที่
/4/ มี 2 เสียงย่อย คือ กลางค่อนข้างสูง - ระดับ - ขึ้น, กลางค่อนข้างสูง - ขึ้น และเสียง
วรรณยุกต์ที่ /5/ คือ ต่ำ - ระดับ

บ้านหนองเรือ ตำบลท่าข้าม อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5
หน่วยเสียง คือ เสียงวรรณยุกต์ที่ /1/ คือ กลางค่อนข้างสูง - ขึ้น - ตกถึงกลางค่อนข้างสูง เสียง
วรรณยุกต์ที่ /2/ คือ กลาง - ขึ้น - ตก เสียงวรรณยุกต์ที่ /3/ มี 2 เสียงย่อย คือ กลางค่อนข้างต่ำ -
ระดับ และกลางค่อนข้างต่ำ - ขึ้นถึงกลาง เสียงวรรณยุกต์ที่ /4/ มี 2 เสียงย่อย คือ กลาง
ค่อนข้างสูง - ระดับ และกลางค่อนข้างสูง - ขึ้น เสียงวรรณยุกต์ที่ /5/ คือ ต่ำ - ระดับ

บ้านดอนมะม่วง ตำบลทุ่งคา อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร มีหน่วยเสียงวรรณยุกต์ 5 หน่วยเสียง คือ เสียงวรรณยุกต์ที่ /1/ คือ กลางค่อนข้างสูง - ขึ้น - ตกถึงกลางค่อนข้างต่ำ เสียงวรรณยุกต์ที่ /2/ คือ กลางขึ้น - ตก เสียงวรรณยุกต์ที่ /3/ คือ ต่ำ - ขึ้นถึงกลาง เสียงวรรณยุกต์ที่ /4/ มี 2 เสียงย่อย คือ กลางค่อนข้างสูง - ระดับ และกลางค่อนข้างสูง - ขึ้น เสียงวรรณยุกต์ที่ /5/ มี 2 เสียงย่อย คือ กลางค่อนข้างต่ำ - ระดับ และต่ำ - ระดับ

ประสาสน์ แก่นกระจ่าง (2530) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาษาไทยถิ่นที่ใช้ในปัจจุบัน จังหวัดชุมพร” โดยศึกษาเปรียบเทียบกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ในเรื่องระบบเสียง ระบบไวยากรณ์ และความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ โดยใช้แหล่งข้อมูลในท้องที่จังหวัดชุมพร 4 เขตพื้นที่ คือ เขต ชพ 1 ได้แก่ อำเภอท่าแซะ เขต ชพ 2 ได้แก่ อำเภอเมือง เขต ชพ 3 ได้แก่ อำเภอสวี เขต ชพ 4 ได้แก่ อำเภอหลังสวน ในแต่ละเขตให้ผู้บอกภาษาที่คัดเลือกอย่างมีหลักเกณฑ์ เขตละ 3 คน ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

ด้านระบบเสียง ปรากฏว่าหน่วยเสียงวรรณยุกต์เขต ชพ 1 มี 6 หน่วยเสียง เขต ชพ 2 ชพ 3 และ ชพ 4 มี 7 หน่วยเสียง หน่วยเสียงพยัญชนะเดี่ยวมี 20 หน่วยเสียง ทุกหน่วยเสียงสามารถปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะต้นได้ และมีเพียง 9 หน่วยเสียงที่สามารถปรากฏในตำแหน่งพยัญชนะท้ายได้ ซึ่งตรงกันทั้ง 4 เขต หน่วยเสียงที่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ คือ ไม่มี /f/ พยัญชนะประสมมี 10 แบบตรงกันทั้ง 4 เขต รูปแบบที่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ คือ ไม่มี [tr] หน่วยเสียงสระเดี่ยวมี 18 หน่วยเสียง และหน่วยเสียงสระประสมมี 3 หน่วยเสียง ซึ่งตรงกันทั้ง 4 เขตและตรงกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ ด้วย รูปแบบของพยางค์มี 5 รูปแบบทุกเขต รูปแบบที่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ คือ C (C) V V?

ด้านระบบไวยากรณ์ พบว่าโครงสร้างคำ การสร้างคำ การจัดหมวดคำ และการเรียงลำดับของคำ ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ มีเพียงบางลักษณะเท่านั้นที่แตกต่างกัน

ความหมายของคำบางคำที่น่าสนใจ ศึกษาใน 3 ลักษณะคือ คำที่มีรูปคำเหมือนกันกับภาษากรุงเทพฯ แต่ความหมายต่างกัน คำที่มีรูปคำต่างกันกับภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ แต่ความหมายเหมือนกัน และคำที่ได้รับอิทธิพลจากภาษาต่างประเทศ ปรากฏว่าส่วนใหญ่มีความหมายไม่แตกต่างไปจากภาษาไทยถิ่นกรุงเทพฯ

เมื่อนำผลการศึกษานี้ไปเปรียบเทียบกับงานวิจัยอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับภาษาไทยถิ่นได้เท่าที่มีผู้วิจัยเอาไว้ ผลปรากฏว่ามีทั้งที่คล้ายและแตกต่างกัน และผลการศึกษานี้สามารถนำไป

เปรียบเทียบเพื่อจัดกลุ่มภาษากับภาษาไทยถิ่นใต้จังหวัดอื่น ๆ ได้ 2 กรณี คือ หากใช้รูปแบบของการแยกเสียงวรรณยุกต์เป็นเกณฑ์ ปรากฏว่าภาษาไทยถิ่นชุมพร เขต ชพ 1 และ ชพ 2 อยู่กลุ่มสายโซ่ยาซึ่งอยู่ในกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ตอนบน ส่วนเขต ชพ 3 และ ชพ 4 อยู่กลุ่มเดียวกับภาษาไทยถิ่นใต้สายนครศรีธรรมราชและสงขลาซึ่งอยู่ในกลุ่มภาษาไทยถิ่นใต้ตอนกลาง และหากใช้รูปแบบของพยัญชนะเป็นเกณฑ์ ปรากฏว่าภาษาไทยถิ่นชุมพรมีลักษณะเฉพาะถิ่นแตกต่างไปจากภาษาไทยถิ่นใต้ถิ่นอื่น ๆ เนื่องจากภาษาไทยถิ่นชุมพรไม่มี /ʔj/ และ [ml, mr] ตามลำดับ ส่วนหน่วยเสียงพยัญชนะต้นที่ปรากฏในภาษาไทยถิ่นชุมพรอย่างชัดเจนคือ /ŋ/ ในขณะที่ภาษาไทยถิ่นใต้ถิ่นอื่น ๆ มักจะเป็น /h/

